

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

หอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศแก่ผู้ใช้บริการหลากหลายประเภท ทั้งนักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตลอดจนบุคคลภายนอก โดยหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี ได้นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ในการบริหารจัดการและบริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บริการและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

ในบรรดาทรัพยากรสารสนเทศที่หอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดีมีไว้ให้บริการนั้น วารสารนับเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญอีกประเภทหนึ่งที่หอสมุดจำเป็นต้องจัดหาให้บริการ ทั้งนี้เนื่องจากวารสารเสนอบทความ ซึ่งเป็นความรู้ ความก้าวหน้าใหม่ๆทางวิชาการได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นผลการค้นคว้า วิจัย ทฤษฎี แนวโน้ม ความคิดเห็น ข่าวสาร สถิติ เทคโนโลยีต่างๆ ตลอดจนความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงของสังคม (อัมพร ขาวบาง, 2547 : 1)

การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยอื่นๆ เช่น ภาวะสารสนเทศท่วมท้น (information explosion) ทำให้มีการผลิตบทความในสาขาวิชาต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอวารสารจากเดิมที่เป็นรูปแบบสิ่งพิมพ์มาเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือที่เรียกว่า วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (electronic journal) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และกว้างขวางกว่าวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

วารสารอิเล็กทรอนิกส์จัดได้ว่าเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ใช้ทั่วไปให้ความสนใจเปิดรับมากขึ้น โดยวารสารอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีจุดเด่นคือ มีความรวดเร็วในการแพร่กระจายข้อมูลอย่างไร้พรมแดน มีการนำเสนอข้อมูลในหลายสื่อพร้อมกัน กลายเป็นสื่อที่ครบวงจร มีทั้งข้อมูล ภาพเคลื่อนไหวและเสียง (มะลิวรรณ สุวรรณพฤษ, 2546 : 1-2 อ้างจาก กฤติกา นพรัตน์, 2543 : 51-53) และผู้ใช้อังสามารถใช้บริการจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการค้นหาข้อมูลซึ่งทำได้หลายระดับ การเลือกรูปแบบในการดูข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ไม่ว่าจะเป็นการพิมพ์ผลออกมาหรือการบันทึกข้อมูลที่ต้องการมาเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ส่วนตัวหรือในแผ่นบันทึก (อัมพร ขาวบาง, 2547 : 16)

นอกจากนี้แล้ว วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ยังเปิดโอกาสให้นักวิชาการสามารถเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ได้มากขึ้น โดยมีการเผยแพร่ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ผู้เข้าถึง

สารสนเทศได้หลากหลาย รวดเร็ว โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ อาจติดต่อเชื่อมโยงกับเครื่องแม่ข่าย (server) ของผู้ผลิตโดยตรงในต่างประเทศ หรือเครื่องแม่ข่ายท้องถิ่น (local server) ประกอบกับการบอกรับวารสารที่อยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ราคาที่เพิ่มสูงขึ้น การได้รับตัวเล่มล่าช้า การเกิดการสูญหายระหว่างการจัดส่งตัวเล่ม หรือผู้ใช้สามารถใช้ได้ที่ละคนเท่านั้น ตลอดจนความไม่คงทนถาวรของวัสดุที่ใช้จัดพิมพ์ซึ่งเป็นกระดาษ จึงทำให้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้รับความสนใจอย่างรวดเร็ว (วัชรีย์พร คุณสนอง, 2546 : 1)

อย่างไรก็ตาม วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีจุดอ่อนเช่นกัน เช่น การเข้าถึงข้อมูลอาจล่าช้าเนื่องจากระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล ความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ ความคงทนถาวรของข้อมูล (ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา, 2543 : 25)

นอกจากข้อเสียดังกล่าวแล้ว ราคาในการบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับสารสนเทศประเภทอื่นๆ ทำให้ห้องสมุดหลายแห่งประสบปัญหาด้านงบประมาณที่มีไม่เพียงพอ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลาง พิจารณาและสนับสนุนงบประมาณในการบอกรับฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะภาคี (consortium) เพื่อให้มหาวิทยาลัยของรัฐใช้ร่วมกัน ตั้งแต่ พ.ศ.2544 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

หอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ควบคู่กับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์มาตั้งแต่ พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการดังนี้ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์บอกรับเป็นสมาชิกและหอสมุดนำมาให้บริการ จำนวน 7 ฐานข้อมูล ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาบอกรับเป็นสมาชิกและหอสมุดนำมาให้บริการ จำนวน 7 ฐานข้อมูล ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายและหอสมุดนำมาให้บริการ จำนวน 1 ฐานข้อมูล และฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดพัฒนาขึ้นเองโดยรวบรวมวารสารที่หอสมุดบอกรับและนำมาจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 11 ชื่อเรื่อง (สมบูรณ์ ห่านรัตนสกุล, 2549 ; ศุภวรรณ รัตนมูณี, 2548)

ดังนั้นเพื่อให้ หอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สามารถบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศประเภทวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ จึงจำเป็นต้องศึกษาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์และความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการในการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้ เพื่อจะได้สามารถจัดหารวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงบริการ ตลอดจนส่งเสริมการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดีให้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีต่อการจัดการในการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
4. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีต่อการจัดการในการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ช่วยให้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ช่วยให้ทราบความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีต่อการจัดการในการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. เป็นแนวทางในการจัดหา การให้บริการ และการส่งเสริมการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
4. เป็นแนวทางในการพัฒนางานให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์แก่นักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยเรื่องการใช้อีวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีดังนี้

1. ชั้นปีที่ศึกษา ระดับที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชา วัตถุประสงค์ในการใช้อีวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ความรู้และประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ ความรู้และประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่แตกต่างกัน ทำให้อีวารสารอิเล็กทรอนิกส์และความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการในการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของ ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี แตกต่างกัน
2. อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ในการสอน กลุ่มสาขาวิชา วัตถุประสงค์ในการใช้อีวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ความรู้และประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ ความรู้และประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่แตกต่างกัน ทำให้อีวารสารอิเล็กทรอนิกส์และความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการในการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวนรวมทั้งสิ้น 8,880 คน ได้แก่
 - 1.1 นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จาก 6 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยจำแนกเป็น 4 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 8,000 คน (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา, 2549)
 - 1.2 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 2 จาก 4 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยจำแนกเป็น 4 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 537 คน (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา, 2549)

1.3 อาจารย์ จาก 6 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยจำแนกเป็น 4 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 343 คน (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2549)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544 : 127) และใช้การสุ่มตัวอย่างประเภทผสม โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) และเปรียบเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จาก 6 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยจำแนกเป็น 4 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 99 คน

2.2 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 2 จาก 4 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยจำแนกเป็น 4 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 84 คน

2.3 อาจารย์ จาก 6 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยจำแนกเป็น 4 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 77 คน

จำนวนรวมทั้งสิ้น 260 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มกระจายแบบง่าย (simple random sampling) ตามกลุ่มสาขาวิชา

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ จำแนกตามกลุ่มที่ศึกษา ดังนี้

3.1.1 คุณลักษณะเฉพาะบุคคลในกลุ่มนักศึกษา ได้แก่

3.1.1.1 ชั้นปีที่ศึกษา

3.1.1.2 ระดับที่ศึกษา

3.1.1.3 กลุ่มสาขาวิชา

3.1.1.4 วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์

3.1.1.5 ความรู้และประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์

3.1.1.6 ความรู้และประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

3.1.2 คุณลักษณะเฉพาะบุคคลในกลุ่มอาจารย์ ได้แก่

3.1.2.1 อายุ

3.1.2.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.3 ตำแหน่งทางวิชาการ

3.1.2.4 ประสบการณ์ในการสอน

3.1.2.5 กลุ่มสาขาวิชา

3.1.2.6 วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์

3.1.2.7 ความรู้และประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์

3.1.2.8 ความรู้และประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์

3.2.1.1 ความถี่ในการใช้

3.2.1.2 ช่วงเวลาในการใช้

3.2.1.3 ระยะเวลาในการใช้

3.2.1.4 สถานที่ที่ใช้

3.2.1.5 วิธีการใช้

3.2.1.6 วิธีการเรียนรู้วิธีการใช้

3.2.1.7 รูปแบบของสารสนเทศจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้

3.2.1.8 รายชื่อฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เคยใช้

3.2.1.9 รายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เคยใช้

3.2.1.10 วิธีการอ่านวารสารอิเล็กทรอนิกส์

3.2.1.11 การรับรู้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์

3.2.2 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการในการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์

3.2.2.1 การบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์

3.2.2.2 การส่งเสริมบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดเชิงองค์ความรู้และกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ดังนี้

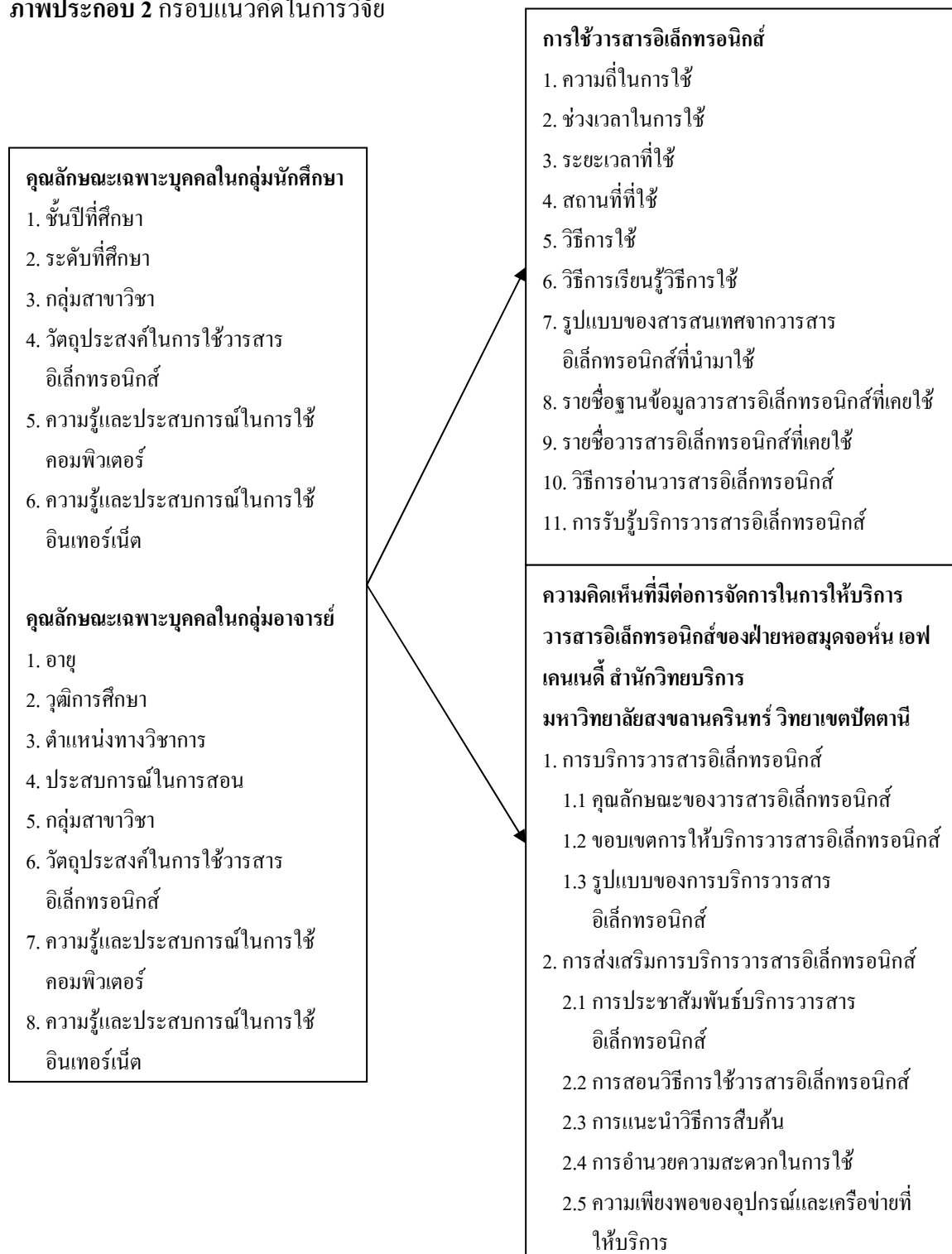
4.1 กรอบแนวคิดเชิงองค์ความรู้ ตัวแปรที่ได้มาจากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดเชิงองค์ความรู้

4.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย จากกรอบแนวคิดเชิงองค์ความรู้ ผู้วิจัยได้ปรับตัวแปรที่ใช้ศึกษาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผู้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดเชิงองค์ความรู้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำคุณลักษณะเฉพาะบุคคลทั้งหมดมาเป็นตัวแปรอิสระ แต่ได้แบ่งกลุ่มในการศึกษาเป็น 2 กลุ่มตามสถานภาพ คือ คุณลักษณะเฉพาะบุคคลในกลุ่มนักศึกษา และคุณลักษณะเฉพาะบุคคลในกลุ่มอาจารย์

สำหรับตัวแปรตามนั้น จากการศึกษานโยบายเชิงองค์ความรู้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้มีแนวคิดว่า ความพึงพอใจในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์และปัญหาและอุปสรรคในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์นั้นล้วนแต่เป็นความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด ผู้วิจัยจึงได้นำมาปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมเป็นการศึกษาในประเด็นของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อการจัดการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งได้แก่ การบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งเสริมการบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 หลักสูตร 4 ปี หลักสูตร 5 ปี และหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ซึ่งมีสถานภาพเป็นนักศึกษาปัจจุบัน จาก 6 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา
2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง นักศึกษาปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 2 ภาคปกติ หลักสูตร 2 ปี ภาคสมทบหลักสูตร 2 ปี และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตร 1 ปี ซึ่งมีสถานภาพเป็นนักศึกษาปัจจุบัน จาก 4 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาลัยอิสลามศึกษา และนักศึกษาระดับปริญญาเอก ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 2 หลักสูตร 2 ปี จาก 3 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานสอนและทำวิจัย ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2549 จาก 6 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา
4. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง วารสารที่มีการจัดเก็บ บันทึก และเผยแพร่ในรูปแบบดิจิทัลที่ให้บริการในรูปแบบบทคัดย่อและฉบับเต็ม สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ <http://tanee.psu.ac.th> มีพื้นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์บอกรับเป็นสมาชิกและหอสมุดนำมาให้บริการ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการ

การอุดมศึกษาบอกรับเป็นสมาชิกและหอสมุดนำมาให้บริการ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายและหอสมุดนำมาให้บริการ และฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดพัฒนาขึ้นเอง โดยรวบรวมวารสารที่หอสมุดบอกรับและนำมาจัดเก็บในรูปแบบวารสารอิเล็กทรอนิกส์ จากการสำรวจวารสารอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 4 ลักษณะที่ให้บริการบนเว็บไซต์ดังกล่าว ในวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2549 พบว่า

4.1 ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์บอกรับเป็นสมาชิกและหอสมุดนำมาให้บริการ มีจำนวน 7 ฐานข้อมูล ได้แก่

4.1.1 Aquatic Sciences and Fisheries Abstracts (ASFA)

4.1.2 Springer Link

4.1.3 American Chemical Society (ACS)

4.1.4 Blackwell

4.1.5 Nature Publication Group

4.1.6 HighWire Press

4.1.7 Institute of Physics

4.2 ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาบอกรับเป็นสมาชิกและหอสมุดนำมาให้บริการ มีจำนวน 7 ฐานข้อมูล ได้แก่

4.2.1 Science Direct

4.2.2 H.W. Wilson

4.2.3 Academic Search Premier (ASP)

4.2.4 ACM Digital Library

4.2.5 LexisNexis

4.2.6 Web of Science

4.2.7 IEEE/IEE Electronic Library

4.3 ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายและหอสมุดนำมาให้บริการ มีจำนวน 1 ฐานข้อมูล ได้แก่ Education Resources Information Center (ERIC)

4.4 วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดพัฒนาขึ้นเอง โดยรวบรวมวารสารที่หอสมุดบอกรับและนำมาจัดเก็บในรูปแบบวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันมีจำนวน 11 ชื่อเรื่อง ได้แก่ วารสารการประมง อิเล็กทรอนิกส์ วารสารวิทยบริการ วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ข่าวสารห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รัฐสภาสาร วารสารคณิตศาสตร์ วารสารบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.

สถานปฎิรูป วารสารพัฒนาชุมชนอิเล็กทรอนิกส์ วารสารรัฐสะมิแล ซึ่งจำนวนวารสารจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5. การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความถี่ในการใช้ ช่วงเวลาที่ใช้ ระยะเวลาในการใช้ สถานที่ที่ใช้ วิธีการใช้ วิธีการเรียนรู้วิธีการใช้ รูปแบบของสารสนเทศจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้ รายชื่อฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เคยใช้ รายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เคยใช้ วิธีการอ่านวารสารอิเล็กทรอนิกส์ การรับรู้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์

6. ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการในการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อการจัดการในการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในและภายนอกหอสมุด จอห์น เอฟ เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อให้ตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ใช้บริการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 การบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ คุณลักษณะของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ขอบเขตการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบการบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์

6.2 การส่งเสริมการบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ การสอนวิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ การแนะนำวิธีการสืบค้น การอำนวยความสะดวกในการใช้ ความเพียงพอของอุปกรณ์และเครือข่ายที่ให้บริการ